

Löa-Bladet

LOKALNYHETER FRÅN LÖABYGDEN

NR 3 2016

Peter Jelvin och Katarina Malmqvist heter de nya ägarna av Ljungbergs gamla affär. De är lika förväntansfulla som andra löabor på vad som framåt jul ska finnas bakom de nu tomma skyltfönstren.

Välkomna till Ljungbergska huset – adventskaffet ska snart vara klart!

Jodå, det blir kafé i Löa igen! Det kan Peter Jelvin och Katarina Malmqvist lova säkert. Bed & Breakfastverksamheten kommer också att fortsätta. Men vad som i övrigt kommer att ske i tidigare Annas Kafé och ännu tidigare Ljungbergs affär är ännu något osäkert.

Peter och Katarina är lika ivriga som andra löabor att kaféet åter ska bli en god samlingspunkt för byn där alla kan träffas och mycket kan hända. Men de inser att de nog måste ta ett steg i taget och att åter skapa en affär i byn igen hör knappast till det de tänker sig i första hand.

Ny framtid i Löa

Flyttlasset kom den 9 september. Löa-Bladet stormar in två dagar senare för att höra om alla trevliga framtidsplaner. Och planer, tankar, visioner, önskemål och förhoppningar har de förstås, men de påpekar samtidigt att de nyss har landat och vill se lite grand var de hamnar innan de lovar för mycket. De har båda två arbetat som undersköterskor på äldreboende och i hemtjänstens nattpatrull

i Stockholm de senaste åren, nu ska de möta en ny framtid som kaféägare i Löa.

– Vi har haft en vision om ett sådant här ställe i flera år, berättar Katarina. Vi har letat på Gotland och i Skåne efter ett hus som skulle kunna bli en plats dit folk kan komma, för att fika eller prata eller ”bare vare”.

När vänner som råkat komma förbi Löa skickade en bild på Annas Kafé som var till salu kändes det på en gång, som om det var just vad de letat efter.

– Det hände någonting i magen på mig, säger Katarina. Jag blev så ivrig att jag ringde Kentha på en gång och hade riktigt svårt att tåla mig tills det skulle bli visning den 7 maj.

Forts på sid 3

Yukonpaddlarna
hemma igen

Sid 4

Ville utvecklas
blev rektor i Löa

Sid 6

Digital affär -
något för Löa?

Sid 8

Skog, järn och
stora maskiner
är livet för Jonas

Sid 9

Efter jobbet

kan det väl vara trevligt och sitta ner en stund i goda vänners och grannars lag, prata och diskutera världspolitik (eller kanske inte) ta en öl eller ett glas vin och något enkelt att tugga på därtill.

Löa Bygdegårdsförening
välkomnar till just det och ordnar

**After Work
Pub**

**fredagen den 4 november kl 18
i Bygdegården.**

Peter Jelvin och Katarina Malmqvist kommer att vara där för att samla in idéer, synpunkter och önskemål om Ljungbergska husets framtid.

Kanske får vi också höra Yukonpaddlarna berätta och se några bilder från flodärden.

Hurra för Blad och Blogg!

Löa-Bladet fyller faktiskt 30 i år. Det första numret kom ut under våren 1986. Att det här nummer av bladet fått lite nya typografiska kläder har inte direkt med jubileet att göra. Men är ändå en följd av de många åren. År som då främst påverkat redaktionens dator och redigeringsprogram (och delar av redaktionen). Ingenting vill sig riktigt som förut. Ovilligt men obönhörligen får man då till sist inse att en förnyelse behövs. Således redigeras Löa-Bladet nu med hjälp av InDesign, det moderna moderskeppet i designvärlden.

Men om gamla redigeringsprogram kan irritera, så är det ändå ingenting mot vad nya kan! (Även om det är mer användarens än programmets fel.) Uj,u-j,u! Det har gått åt en del otryckbara ord innan det här bladet blivit färdigt för tryckpressarna (= skolans kopiator).

Att använda det gamla huvudet på bladet - som Åsa Gustafsson så finurligt ritade en gång med hyttan som förebild - skulle säkert gå. Men efter en hel del misslyckade försök får det nu bli en helt nytt typografiskt huvud. En ny epok inleds. Förnyelse är kanske inte alltid så dumt? Mer om bladets historia kan ni läsa på sista sidan.

Vi ska väl också passa på och gratulera Löabloggen, som kom till på initiativ av Lillemor Ardesjö för 10 år sedan. Ett gott och uppskattat initiativ som ger möjlighet till snabbare och aktuellare information än vad Löa-Bladet hinner med. Bloggen är förstas en god källa till information också för Löa-Bladet. Och en trygg back-up liksom. När vi nu inte får plats med Sportklubbens alla aktiviteter i det här numret, får vi hänvisa våra motionsintresserade läsare till bloggen.

En liten ruta med sommarminnen ger vi plats för på sista sidan. Men det har ju hänt mycket mer roande och spännande saker under sommaren.

Gå in på www.loabloggen.blogg.se och se mer.

Att sommarvädret varit fantastiskt, om än lite för torrt för svampen, kan vi berätta här. Lingon och blåbär har funnits i kopiösa mått och äppelträden dignar i de flesta trädgårdar.

Och solen fortsatte att skina från nästan molnfri himmel långt in i oktober.

Men nu har höstvindarna börjat vina ändå.

10 oktober 2016

Tottos Minnesfond

Det är inte bråttom. Ansökan om ett bidrag från Tottos Minnesfond ska vara inne senast 31 december. Men det kan väl vara tid ändå för föreningar i Löa att börja fundera över till vad ett extra bidrag skulle kunna användas. Kanske till en resa eller annan trevlighet för föreningens medlemmar, inköp av något redskap eller utrustning eller kanske bidrag till något evenemang som kan komma alla bybor till glädje. Föreningslivet i Löa låg alltid Torbjörn Elvenäs varmt om hjärtat och därför är det just till detta som bidrag ur hans minnesfond ska gå.

Fonden som inrättades i samband med Torbjörns bortgång och begravning 2013 har fyllts på under åren och den passus i stadgarna som begränsade den årliga utdelningen till 5 000 kr har tagits bort.

Fonden förvaltas av Löa Bostäder. Föreningar som vill ha ett bidrag ur fonden ska lämna eller skicka sin ansökan senast 31 dec till Löbos styrelse, Löa Skola, Östra Löa 304, 714 94 KOPPARBERG. Beslut om hur sökta bidrag ska prioriteras fattas av Löbos styrelse tillsammans med någon representant för familjen Elvenäs. Bidragen betalas ut vid Löbos bolagsstämma.

ÅRET VAR 1986

* Löabladets sammanställning av företag och arbetstillfällen i byn visar att här finns 52 heltids- och 32 deltidsarbetande samt 30 säsongsanställda. (Den kommunala skolan oräknad.) Mjölproduktion finns på 11 gårdar.

* Mats Lagermans förslag i början av året om att bygga hyreslägenheter i Löa har slagit rot. En arbetsgrupp undersöker möjligheterna att bilda en bostadsrättsförening. Goda bostäder till rimliga priser är önskemålet. Kommunens mark ovanför pensionärshemmet skulle kunna ge plats åt radhus att hyra.

* Skolbarnen blir allt färre och tillväxten är svag. Nya bostäder i byn kanske kan rädda skolan från nedläggning.

* Logen Löa Vålgång har ännu lägre tillväxt och därtill svag ekonomi. Logens styrelse vill gärna överlåta Godtemplarlokalen till någon annan förening i byn, så att den som hittills kan komma alla föreningar till godo. Men riksorganisationen NTO-IOGT och Våra Gårdar sätter sig emot. Ska någon annan ta över lokalen ska den säljas på öppna marknaden till högsta anbud. Det gäller generellt för nykterhetsrörelsens lokaler. ”Man kan inte hålla på och fnaska med något speciellt i Löa”, enligt hr Rundlöf från Våra Gårdar. Saken kommer att diskuteras vidare.

Löa-Bladet -en tidning för Löa med omnejd Utgiven av Löa Hembygdsförening

Redaktion:

Stina Gottliebsson, Björknäs, 302 55 el 070 676 09 07
Emma Westman, Rosendalstorp, 320 21 el 073 628 68 17
Susanne Forsberg, Norrby, 300 58 el 070 473 17 27
Line Åby Hedenius, 301 13 el 070 281 07 00

Vill du vara med och hjälpa Hembygdsföreningen att fortsätta ge ut Löa-Bladet, att bevara byns historia i byarkivet, att vara med i teater i hyttan eller att ordna andra trevligheter för byborna, ja helt enkelt göra Löa till en levande by?

Betala då medlemsavgift till bg 133-0331. Det kostar 75;- för en person och 150 :- för hela familjen. Glöm inte namn och adress. Har du glömt att betala avgiften i år, får du gärna göra det nu. Löa hembygdsförening tackar för ert stöd!

Välkomna till Ljungbergska

forts fr sid 1

– Sedan ringde jag till våra bekanta Irene och Rolf Elmström. Vi visste att de hade flyttat till Bergslagen, men att det var i Löa de bodde visste vi inte!

Inga brända bullar

Visningen avskräckte alltså inte. Nu är det Katarina Malmqvist och Peter Jelvin som ska driva Ljungbergs vidare. Och Ljungbergska huset har de just kommit på att det ska få heta i framtiden. Med tillägget Åkaféet i Löa. Kafé Brända Bullen var annars en fundering. En rolig ordkombination, men kanske inte den bästa för ett hus från vilket det förhoppningsvis ska komma ljuvliga dofter av nybakat lagom gräddat bröd. Att Ljungbergs är en gångbar benämning i Löa har de också hunnit uppfatta. Så Ljungbergska blir nog bra.

Praktisera i höst

Kafé ska det alltså bli. Katarina tänker sig att hon ska träna på att baka under hösten och kanske hitta något kafé där hon kan få praktisera ett tag. Senast till första advent räknar de med att kunna öppna. Om det sedan ska vara öppet året om, kanske bara på helgerna under vinterhalvåret, får det kommande besökstrycket avgöra.

Att enklare lunchmat skulle välkomnas i byn har de förstått och det ska de också försöka åstadkomma. Men de vill gärna betona enklare, det finns ju inte direkt något stort restaurangkök i lokalerna.

Samarbete med sång

Allsångskvällar är annat de har funderat på och framför allt hoppas de på att få igång ett stort och gott samarbete med företag, föreningar och folk i Löa.

– Vi tänker ju inte sitta här och jobba för oss själva, säger Peter. Vi vill ha kontakt med Löa, vi vill veta vad byborna förväntar sig av oss. Vi lyssnar på alla tankar och idéer och hoppas att ingen drar sig för att komma berätta vad de tycker.

Det ser ännu lite kallt och inplastat ut på kafféet. Men Katarina och Peter ska nog få ordning på den saken så småningom.

Det är bara att knacka på och komma in, hälsar Peter och Katarina. Annars tänker de försöka ordna Öppet Hus någon dag, för att lära känna så många som möjligt av Löas invånare och få chans att presentera sig själva.

Tycker om människor

Katarina kommer ursprungligen från Gotland (men det hörs mest när andra gotlänningar finns i närheten). Hon har bott i London i fyra år och är stockholmare sedan 1979. Så flytten till Löa är ett stort steg från storstad till landsbygd. Ett nyinköpt metaspö hoppas hon få användning av.

Annars är Katarinas stora intresse personlig utveckling och hon har en utbildning i samtalsterapi eller psykosyntes.

”Psykosyntes är en metod för psykologisk utveckling och självförverkligande för dem som vägrar att bli slavar åt sina inre spöken”, läser vi på nätet. Katarina förklarar det enklare med att hon tycker om människor. Kan hon hjälpa och stödja någon med en stunds samtal gör hon gärna det.

Fika med samtal kanske kan bli en av Ljungbergska husets specialiteter framöver.

Konst och foto

Peter är född och uppvuxen i Stockholm. ”Undersköterska är ett sätt att försörja sig”, annars är han konstnär och numera en mycket intresserad hobbyfotograf. Han hoppas på att kunna ägna mer tid åt bildskapandet här i Löa. Det finns ju utrymme för konstutställningar i Ljungbergska också.

Dottern Emmie, 25 år, bor kvar i Stockholm, men tycker att föräldrarna gjort ett mycket gott val. Det är nog inte omöjligt att hon kommer hit och ställer upp som servitris några sommarmånader.

Katten Armani (systrarna heter förstas Gucci och Chanel) var mycket tveksam till flytten och var livrädd under bilresan hit. Men han börjar så smått vänja sig vid sitt nya hem och omgivningarna.

– Mjau, det här ska nog bli bra!

SING ALONG AFTON PÅ ÅKAFÉET!

Lördagen den 15 okt kl 19.00.

Katarina och Peter bjuder bjuder på soppa och bröd. Ta med egen dricka.

Allsång och underhållning i rolig blandning med musikanterna Pelle & Olle.

Ring eller SMSa Katarina på 070-480 94 74 om du vill komma med, så att hon vet hur stor soppgryta hon ska ta fram.

Nöjda Yukon- paddlare hemma igen

Det tar 47 dagar att paddla längs Yukonfloden, från Whitehorse i Kanada till mynningen i Berings hav. Det är betydligt snabbare än vad grabbarna i Expedition Yukon 2016 räknade med. Men äventyret blev ju inte mindre för det.

Christopher, Pelle, Mikael och Mats kom hem till Löa nästan en månad tidigare än vad de hade sagt. Fyllda av goda minnen och tusentals bilder från sin fantastiska resa.

– Innan vi åkte frågade alla om vi inte var rädda för alla björnar vi skulle möta i området. När vi kommit hem är den vanligaste frågan varför det gick så fort, berättar Christopher.

Det enkla svaret på den frågan är att när man inte gjort en resa förut, är det lätt att felbedöma tidsåtgången lite grand.

Annars var det inte mycket som var missbedömt i planeringen eller gick fel under färden.

Vädret var mestadels mycket bra, kanoter och annan utrustning fungerade bra, tältet gav god plats åt alla fyra och det

Mats Aronsson, Christopher Söderlund och Mikael Carlsson funderar över hur de bäst ska presentera sin fantastiska flodfärd på bild. Deras förhoppning är att Pelle Söderlund tar ansvar för den detaljen.

regnade inte in. Gruppen höll väl sams och drabbades varken av sjukdom eller olyckor.

Man över bord!

Det värsta tillbudet var väl att Christopher fick ett ofrivilligt dopp i Yukon en gång. Han försökte rätta till packningen som kommit på sned, men fick lov att hoppa i när han insåg att han höll på att välta hela kanoten med Mats och allt bagage ombord.

– Om Mats hamnat i vattnet också hade väl inte gjort så mycket, det hade varit värre med packningen, kommenterar Christopher.

En mobiltelefon vattenskadades, en råkade Mikael sitta sönder och en surfplatta sprack av okänd anledning. Drönaren slog Micke i huvudet en gång och bet Christopher i armen en gång.

Bildbevis finns

Fler olyckstillbud än så kan de inte påminna sig när de nu sitter i Christophers kök och berättar för Löa-Bladet. Men att de har bekymmer framför sig ser de ju. Att ta få 4 000 bilder och 15 timmar film till något se- och visningsbart är inte gjort i en handvändning.

Förhoppningen är att Sveriges Television ska vara intresserad av att visa en film från den här expeditionen liksom från den förra för 50 år sedan när Lars och Inger Åby och Lennart Söderlund gjorde samma paddeltur. Pelle har med stöd av Inger Åby haft kontakt med SVT.

Och löaborna hoppas säkert också att få ta del av expeditionen i tal och bild och film någon gång. Kanske kan grabbarna visa några bilder och berätta lite grand om sina äventyr redan vid en pub i Bygdegården den 4 november.

Hisnande vyer och grön natur finns det mycket av i Alaska. Men även sand. Smältvattnet från glaciärerna för med sig så mycket sand att vattnet i Yukon blir helt grumligt. Att slå ner tältpinnar kan vara svårt, men det går bra att skriva i sanden.

Kastspö är inte nödvändigt i Yukonfloden, tycker Mats Aronsson. Där kan man ju fånga lax med händerna.

Fantastiska vyer

Bildmaterial saknas som sagt inte. Christopher bläddrar fram några bilder på datorn och det är lätt att förstå att såväl kamera som filmkamera, telefoner och drönare var i ständig verksamhet i sådan natur.

– Det var verkligen fantastiska vyer vart man såg, säger Micke. Vi kanske skulle ha slagit läger lite tidigare på dagarna och setat still vid lägerelden och bara mått gott i den vackra naturen. Men i början trodde vi att det nog var bäst att paddla på så länge vi orkade, vi visste ju inte om vi skulle komma i tidsnöd senare.

Björnar och lax

Grizzly och svartbjörn finns också på bilderna. Men varken nallarna eller grabbarna var väl angelägna om alltför täta närbilder. De flesta björnar är mycket skygga, men att de fanns i närheten framgår ändå av bilder på stora fotspår (eller heter det ramspår?) längs stranden. Fast björnar på jakt efter föda bekymrar sig nog föga om paddlande turister, när hela floden närmast kokar av lax enligt grabbarna.

– Det var nästan så att man knockade laxar med paddeln ibland, berättar de. Eller så kunde man stå på stranden och fånga lax med bara händerna. Mats fick upp två laxar på det sättet en gång.

Så ibland blev det väl lax till middag. Annars serverades mest bacon, korv, makaroner och ris tillagat i över lägerelden.

Matlagningsjury

Älgar, som det också finns gott om i området, tycks mindre skygga. Christopher visar en filmsekvens där en älgko kommer simmande med två kalvar i sällskap. Kal-

varna undersöker nyfiket både kanoter och packning när de kommer iland.

Och till 4 juli, USAs nationaldag, blev det marinerat älgkött till middag. Inte egenjagat dock. De blev bjudna av en parkvakt och hans hustru.

– Det var en cool käring, utbrister Mats. Gick omkring med bössan beredd hela tiden.

En annan gång blev expeditionsmedlemmarna utsedda till jury i en matlagningstävling. Ett uppdrag de förstås gärna tog på sig.

Avrådda från havet

Alla boende här ute i ödemarken var mycket snälla och hjälpsamma. Expeditionen kände sig inte övervakad på något sätt, men den förstod ändå att ryktet gick längs floden att fyra grabbar från Löa var på väg och tänkte ta sig till St Michael en bit upp i Berings hav. Det blev de dock avrådda ifrån. Att paddla i vågigt hav är något annat än i en förhållandevis lugn flod.

De kände också själva att det blev mer svårpaddlat ju närmare mynningen de kom, där Yukon är 2-3 km bred och där havsvågorna slår ganska långt in i floden.

I början hjälpte floden själv till med farthållningen, de ca fyra mil om dagen de hade kalkylerat med blev lätt till det dubbla eller mer. Lite av försränning blev det väl ibland också, men inte så mycket och häftigt som de hade befarat.

Flyttat slutmål

Men mot slutet orkade de inte driva sina farkoster längre än ca 2 mil om dagen och när vädret bjöd på regn och motvind sista veckan kändes det ganska skönt att ha

lytt rådet och flyttat slutstationen till Emmonak några kilometer innan Yukon rinner ut i havet.

Där gick Expedition Yukon 2016 i land, sålde kanoter och annan utrustning de inte behövde och tog in på hotell. Dock hade de fått löfte om att ändå använda kanoterna nästa dag för att paddla den allra sista biten också och sedan bli hämtade tillbaka av en hjälpsam motorbåt.

Motorhjälp sista biten

Hotellet de tog in på visade sig vara ett tämligen fallfärdigt hus med skyhöga rumspriser. När de så fick besked om att nästa flyg skulle gå morgonen därpå och sedan inget på flera dagar blev det bråttom. Glöm tröttheten! På med flytvästarna! Spring ner till hamnen! Vi måste ju paddla sista biten i alla fall!

Men dessa sista kilometer blev för mycket för de tappra paddlarna. Med tomma kanoter i motvind, vågor och regn insåg de att de inte skulle ta sig fram. De fick lov att ta hjälp av motorbåten den sista biten ut till havet. Men det hade ju i alla fall tagit sig hela vägen längs Yukonfloden.

Den som inte har kanot får simma

Många vill pröva äventyret att paddla i Yukon. Löaexpeditionen hade sällskap av ganska många kanoter i början. Men det är inte så många som tar sig hela vägen. Ännu färre gör det simmande, som den kanadensare som de träffade på mitt i floden. Vådträkt hade han och en packning på ca 85 kg. Men ingen kanot! Räddningstjänsten kom flygande en gång, för att livrädda den stackars nödställda, som dock avböjde all räddning.

– Det var en rolig typ, säger Christopher. Vi har haft lite kontakt via facebook sedan och jag vet att han kom fram en vecka efter oss. Nästa sommar vill han gärna komma och hälsa på i Löa.

Kanske Kloten nästa gång?

Expeditionens medlemmar är alla nöjda med att vara hemma i Löa igen. De kan nog tänka sig att göra om samma färd igen om några år, men de inser också att det finns äventyr och upplevelser på närmare håll.

– En arbetskompis till mig berättade att hon varit och paddlat och tältat i Kloten. Det lät jättefint, säger Christopher. Dit skulle jag gärna åka någon gång!

Att skolan är byns hjärta har förstås nyttillträdde rektorn Tomas Jonasson redan lärt sig.

Välkommen, rektor Tomas!

Inför höstterminens skolstart fick Löa skola en ny rektor och förskolechef. Tomas Jonasson från Kopp- arberg har tagit över tjänsten efter Margareta Gustafsson som fick kli- va in som tillförordnad rektor efter Richard Linders hastiga bortgång förra hösten.

Tomas bor med sin familj, fru och tre barn, i Kopparberg och har sedan 1991 jobbat inom skolan. Han började vikariera på Ljusnarsskolan (numera Kyrkbackssko- lan) i Kopparberg och upptäckte där att han ville fortsätta att arbeta inom skol- verksamheten.

Lust att utvecklas

Han tog lärarexamen i matematik och na- turvetenskap och blev kvar på Kyrkbackss- skolan i 24 år. Valet att söka tjänsten som rektor och förskolechef i Löa, väcktes ur lusten att vilja utvecklas mer och möta nya utmaningar.

– Jag trivdes bra med att arbeta med undervisning men ville någonting mer, sä- ger Tomas.

Efter att ha arbetat som utvecklingsle- dare på Kyrkbacksskolan upptäckte han att det var kul att ha rollen där han fick fung- era som en länk mellan skolledningen och arbetslaget. Efter den erfarenheten växte tanken på att ta sig an nya utmaningar och nu föll valet på rektorstjänsten i Löa.

App och lyft

Löa skola har 107 elever och 47 barn på förskolan Trollebo. Nytt för denna termin på förskolan är att prova på appen Tyra,

som ska göra kommunikationen mellan föräldrar och personal smidigare. På sko- lan fortsätter läslyftet som är ett verktyg för att öka lärarnas kompetens kring läs- ning och inläring.

Satsning på fritids

Fritids är också en verksamhet som det satsas mycket på detta läsår.

– Det är många barn på fritids detta år och det finns en styrning mot en mer pe- dagogisk verksamhet även på fritids, säger Tomas.

Linnéa Johansson, lärare och fritids- pedagog, ansvarar för planeringen och vistelsen ska nu bli mer organiserad och verksamheten arbetar med olika teman för varje månad. Tomas flaggar även för att fritids har ett behov av vikarier. Så är det någon som vill rycka in på fritids när det behövs så kan man anmäla sitt intresse på skolan.

Stort engagemang

– Jättekul! säger Tomas om sitt nya jobb och konstaterar att det är både nya utma- ningar men också mycket som han känner igen och har erfarenhet av efter många år inom skolan.

Löa skola skiljer sig ju från en kom- munal verksamhet eftersom det är en för- ening och sedan har vi Löbo som äger sko- lans fastigheter. Tomas upplever ett enga- gemang från både personal och föräldrar och han förstår, precis som någon tidigare sagt, att skolan är ”byns hjärta”. Vi är nog många här i byn som kan skriva under på det och visst betyder det mycket för Löa att vi får ha vår friskola kvar.

Ständigt denna vattenfråga

Ännu finns inget beslut om hur Löa på bästa sätt ska förses med kommunalt vatten. Frågan har, som Löa-Bladet tidigare berättat om, diskuterats ett antal år. För två år sedan gjordes provborringar i den grusås, som sträcker sig från minigolfbanan vid riksvägen till Rävudden, i förhoppning att få till en ny vattentäkt i Löa. Men vattnet som kom ur provhålen då innehöll för mycket järn och mangan.

– Det är inget fel på kvaliteten på det vatten som kommer från det nuvarande vattenverket, påpe- kar Kjell Karlsson på Bergslagens kommunalteknik, problemet är att det verket är så litet. Underhåll och provtagning behövs av alla vatten- verk och det kostar lika mycket i ett litet som i ett stort. När nu Löas vattenverk (som ligger i det lilla röda huset på skolgården) dessutom börjar bli gammalt och kräver upp- rustning så måste naturligtvis kost- naden för en nödvändig renovering ställas mot andra möjliga alternativ.

Att ta vatten från Kopparberg har redan tidigare avskrivits. Det blir för långt och för dyrt. Det mest troliga alternativet är att vattenver- ket i Vasselhyttan får försörja även Löa. Men att dra ledningar därifrån är naturligtvis också en kostnad.

– Vi är inte färdiga med alla be- räkningar än, säger Kjell Karlsson. Vi vill också undersöka möjlighe- terna att ansluta fler fastigheter till de nya ledningarna.

I Västra Löa är ingen av fastig- heterna väster om riksvägen anslut- na till det kommunala vattennätet. I Östra Löa finns både kommunalt vatten och egna brunnar. Om det blir fler kommunalvattenfastigheter i byn får framtiden utvisa. Någon tidsplan är inte fastställd.

Här börjar hemligheterna

Det minsta och östligaste av de tre kolhusen mittemot hyttan ska förvandlas till teaterfoajé. En förvandling som naturligtvis inte får synas utanpå i denna kulturminnes-skyddade miljö. Men efter varsam ombyggnad ska det gamla huset inuti rymma såväl biljettkontor som informations- och utställnings-lokal samt artistloger. Kanske även toaletter.

Löa Hyttelag och Riksantikvarieämbetet har godkänt en inre ombyggnad med foajé, biljettkontor och loger. Jordbruksverket har beviljat bidrag till ombyggnaden med 249 600 kr. Bland annat kommer innerväggarna att bekläs med glas - ett sätt att göra huset tätare utan att det kommer att synas utifrån.

Toaletter kräver förstås en mer omfattande ombyggnad med yttre grävningssarbeten. För detta finns ännu varken tillstånd eller pengar. Men det är ett projekt som kanske kan samordnas med BKTs önskan att få fler fastigheter anslutna till det kommunala vattennätet i Östra Löa.

Hembygdsföreningens teatersektion ska söka pengar för detta hos Boverket.

Teatersäsong i sex veckor

Med eller utan toaletter ska det ombyggda kolhuset bli startpunkten för Hyttans Hemligheter nästa sommar. Premiären är planerad till 1 juli och denna speciella hytt-teater ska sedan pågå varje dag mellan kl 11 och 15 i sex veckor.

Hyttans Hemligheter är inte en teater där publiken sitter ner och ser vad som händer på en scen. Publiken kommer inte heller att gå i samlade grupper från scen till scen - som längs Trollstigen tidigare år.

Egen teatervandring

Här kommer besökarna istället få gå sin egen rundvandring i hyttan - efter att ha köpt biljett i kolhuset - och träffar under sin vandring på en del av de personer

som en gång arbetade här och som kan visa och berätta hur arbetet gick till. Små teaterföreställningar under rundvandringen alltså, som får anpassas lite grand efter hur många besökare som går runt just då.

Tänka stort

Manus har skrivits av Helena Brusell, som även svarade för manus till Trollstigen. Hon har också varit med och byggt upp en liknande teatervandring genom Trolska Skogen i Mellanfjärden, en liten fiskeby knappt större än Löa i Hälsingland. I somras hade den skogen 30 000 besökare.

- Vi måste tänka stort, säger teatersektionens ordförande, Eva Persson, det här är inte ett projekt som kan drivas av ideella krafter. Det är ett projekt som ska generera både skatteintäkter och arbetstillfällen i kommunen. Gunnarssons Bygg och andra lokala entreprenörer kommer att anlitas i möjligaste mån.

- För själva teaterverksamheten kommer vi att samarbeta med scenografen Janina Stoor, berättar Eva, och vi räknar med att det behövs åtta anställda, som ska arbeta i två lag. Tre skådespelare och en i entrén. Till en viss del kanske vi kan få feriearbetande ungdomar, men det behövs även äldre skådespelare.

Teatersektionen fortsätter alltså att ansöka om pengar från alla upptänkliga instanser och Eva påpekar att privata bidrag naturligtvis också är mycket välkomna.

Perssons Magasin

Eva Persson ägnar sig inte bara åt hemlighetsmakeri. Hon är ju också en del av Perssons Magasin tillsammans med maken Carl-Eric. (Hoppas bara att de inte jobbar häcken eller viktigare kroppsdelar av sig.)

Eva erkänner att det är mycket jobb, men hon gläds åt att sommarsäsongen har varit den bästa med 5 101 besökare.

- Vi finns med i kommunens broschyr över sevärigheter nu, säger Eva. Och vi hör på språket att folk kommer från många olika länder. Jag tror att många sommarboende i trakten har börjat hitta hit och att de ofta tar med sig gäster.

Lokala konsthantverkare och konstnärer gläds också åt denna möjlighet att få presentera och försälja sina alster. Många ber om att få vara med.

Sommarens nyhet med en skattjakt för barn blev mycket uppskattad och sammanlagt 160 gäster har bokats in sig för bed&breakfast.

När det gäller loppiset är Evas erfarenhet att allt går att sälja. Det finns alltid någon annan som vill ha det som ni själva tycker är omodernt och slitet.

- Släng inte bort och bränn ingenting i onödan, uppmanar Eva. Vi hjälper dig att sälja. Vill du inte bekymra dig om att prissätta och märka dina saker, så kan du ge dem till Perssons Magasin. Då säljer vi till förmån för Hyttans Hemligheter.

- Vi kommer att fortsätta att driva Perssons Magasin nästa år, säger Eva, men det blir nog med vissa förändringar för att vi ska orka med.

Men innan dess blir det i alla fall Julmarknad den 19 och 20 samt 26 och 27 november kl 12-17. Den som har grejer att lämna till loppis kan göra det veckan före marknaden, hälsar Eva. Ring först! Föreningar som vill sälja, visa, ordna lotteri eller annat är också välkomna!

Lanthandel i mobiltelefonens tid

Den moderna lanthandeln är öppen dygnet runt sju dagar i veckan. Du registrerar dig som kund via en app och låser upp butiksdörren med mobiltelefonen. Vartefter du sedan plockar på dig varorna, scannar du med mobilen och betalar via bankid med mobiltelefonen. Ett digitalt kvitto skickas sedan till din mejladress.

Är man mån om säkerheten går det att installera övervakningskameror. Eventuellt kan butiken vara bemannad ett par timmar om dagen för att hjälpa dem som inte är så bevandrade i den

Bli din egen snabbköpskassörska! Skanna in det du handlar med mobilen och betala med mobilt BankID. Lätt som en plätt!

moderna tekniken. Men personalkostnaderna blir ändå väldigt låga för en sådan här affär, som kanske skulle kunna vara någonting för Löa? Vi har förverkligat framtidsdrömmar förr i denna by. Och denna mobiltelefonbaserade lanthandel är inte bara påhitt utan verklighetsanknytning. Den finns i Skåne och på ett par andra håll i landet.

Rolf Elmström har funderat på om det skulle vara en möjlighet att återfå en livsmedelsaffär till byn. Här nedan berättar han själv om hur han tänker.

Är det en sådan affär vi vill ha i Löa?

Enligt vad jag har hört vill ALLA ha en mataffär i Löa. Som nyinflyttad har jag fått mig berättat från åtskilliga bybor, att det fanns en affär i Löa för 10 år sedan. Samtidigt dyker det upp något nästan sorgligt i deras ögon och i nästa andetag säger de "... och innan dess hade vi TVÅ affärer i byn!!"

Av uttrycken i deras ögon är det lätt att tro på påståendet att det åtminstone är många som saknar sin affär här i byn. Jag och min fru gör det hur som helst! En så komplett by med skola, föreningsliv, aktiviteter, fullt med entreprenörer, eldsjälur, blandning infödda/nyinflyttade, blandning av åldrar och till och med en redan existerande handelsplats (vid Dalviks Kvarn) men inget ställe att handla basvaror och lokala produkter ifrån?!

Affär det bästa sociala mediet

Allt förändras och tillgången till bil och billigt drivmedel gör att vi idag kan åka för att handla. Faktum är att både Tempo och Ica ligger bara 10-15 min bort. Men som jag förstått är det kanske inte bara inköp av mat som är det centrala i "saknaden" utan minst lika mycket den sociala kontakt som uppstår där människor träffas.

Någon sa till mig att vi saknar ett "torg" (en samlingsplats, en informationscentral...) i byn. En mataffär fyller en sådan uppgift per automatik – en självklar träffpunkt. Alla vet vi förstås att i denna digitala tidsålder uppfyller de sociala medierna (Facebook, Instagram...och förstås den förnämliga Löabloggen) en sådan uppgift. Men ändå – inte går det att jämföra med mänskliga möten för alla åldrar. Kanske? Eller?!

Rolf Elmström är bra på att odla. Och han vill gärna se en affär i Löa. Nu sår han ett litet frö i förhoppningen att många löabor vill vara med och försöka få detta att gro och växa till något efterlängtat i byn.

Det finns säkert inte en by i Sverige där den nedlagda lanthandeln inte är saknad. Anledningen att handlarna fått stänga är förstås bristen på lönsamhet. Det går inte att driva en lanthandel idag med en ringa

”Det finns säkert inte en by i Sverige där den nedlagda lanthandeln inte är saknad.

omsättning. Grossisterna lägger på höga belopp för besväret att administrera och leverera varor till "små fjuttiga affärer ute i bushen". Resultatet, om det överhuvud-

taget går att få någon som gör det, är att priserna i lanthandeln blir högre än i den stora affären någon mil bort. Och vem vill då handla där?

Ny framtid för lokalsamhället

Nu finns det dock tecken på att trenden mot att bygga fler stora gigantiska handelsplatser är på väg att minska ute i Sverige. Finns säkert många anledningar varför framtidssnare ser att inom en snar framtid kommer det lokala samhället bli allt viktigare igen. Inte minst nämns att tillgången på billigt drivmedel minskar samt att medvetandet om en hållbar livsstil ökar i samhället.

Krossad barnmatsburk blev modern butik

Blev därför glatt överraskad när jag i vint-ras läste en artikel om en kille, Robert Ilijason, nere i Skåne som en sen kväll fick slut på barnmaten och bestämde sig i samma stund att öppna en mataffär där modern teknologi gjort det möjligt att erbjuda öppet dygnet runt, sju dagar i vecka! Hans teknik är busenkel menar han själv. Med mobiltelefon appar och mobilt BankID kommer man lång idag. Nu har Robert gått vidare och öppnar flera butiker med motsvarande tänk och teknik

Vem antar utmaningen?

Skulle det kunna fungera i Löa? Frågan är i så fall vem som skulle vilja ta sig an en sådan utmaning; existerande förening, LÖBO, privat person eller ett nystartat kooperativ där vi alla är medlemmar...? Och var skulle en affär ligga?

Jonas Åby jobbar med järn, trivs i skogen och är mycket intresserad av sin hembygd. En mycket passande ordförande för Löa Hembygdsförening

Bergsman, skogsbrukare och styrelseordförande

Jonas Åby flyttade tillbaka till barndomshemmet Södra Bergsgården för ett par år sedan. Hembygdsföreningen tog chansen att värva en genuin bergsman och Löabo till styrelsen och från och med i år är han ordförande i Löa Hembygdsförening.

Jonas växte alltså upp på Södra Bergsgården och det har alltid känts som hemma. När pappa Örjan Åby gick bort var det självklart att sonen skulle ta över gården. Så Jonas flyttade dit från Guldsmedshyttan tillsammans med hustrun Elin, sjuksköterska på vårdcentralen i Kopparberg och barnen Sofie, 11 och Gustaf, 6.

FÖR DEN (LÄS EMMA W) som flyttat från lägenhet till lägenhet och från stad till stad, så är det här med bergsmannaskap och skogsbruk ganska abstrakt och svårt att ta till sig. Brytning av järnmalm, kolning och framställning av tackjärn tillhör ju numera det förgångna i Löa. Hur ser då livet ut för en modern bergsman?

Jonas är tillmötesgående och generös med sin tid, vänligt lågmäld, öppen och välformulerad. Mamma heter Lillemor Wiker, och bor numera i Bångbro. Föräldrarna flyttade till Södra Bergsgården strax innan Jonas föddes 1971. Han gick i lek-skola i Ramsberg, och därefter i Löa skola, högstadiet i Storå, och naturvetenskaplig linje på gymnasiet i Lindesberg.

TIDIGT FANNS EN FASCINATION för teknik och kraftfulla maskiner. Och hemmiljön

bjöd på en del möjligheter att få utlopp för det intresset. På middag hos Lasse (Åby) beklagade sig Örjan över rådjuren som kom och åt av de speciella träd han planterat hemma på gården.

– Jag kan väl skjuta dem, sa tolvårige Jonas.

– Javisst, sa Lasse, ring mig sen, så kommer jag och tar hand om det efteråt.

Örjan protesterade inte nämnvärt. En torsdagsmorgon snart därpå var det gjort. Jonas ringde Lasse, och åkte till skolan...

Örjan tyckte för övrigt att det var bra om Jonas lärde sig att köra bil ganska tidigt, redan i nioårsåldern började de öva, ifall det skulle hända fadern något när de var ute och arbetade i skogen...

TEKNIK- OCH MASKININTRESSET fick näring under lumpen, som Jonas gjorde på numera nedlagda flygflottiljen F6 i Karlsborg. Nu berättar han andäktigt om attack-Viggen AJ 37 och andra varianter av Viggen. Intresset för flygplan finns kvar, och tillsammans med sonen Gustaf besöker han en och annan flyguppvisning.

Efter lumpen och ettårig skogsbruksutbildning på Kvinnersta började Jonas arbeta på Eklöfs Audio och Video i Lindesberg och blev affären trogen i tolv år.

SUGEN PÅ ATT TESTA NÅGOT NYTT antog Jonas ett tips om dåvarande Vestas, som nu heter Global Castings Guldsmedshyttan. Här blev Jonas anställd som smältare. Nästan som att jobba i Löa Hytta, men de stora induktionsugnarna har en effekt på 6 megawatt. Tre timmar tar det att smälta ner 25 ton av skrot och järntackor, så

att det blir flytande och kan gjutas till de enorma delar av vindkraftverk som sedan lämnar bruket på gigantiska trailers.

Det är fem-skift som gäller på jobbet, och det ger Jonas två lediga veckor av fem. Den lediga tiden kommer väl till pass. Skogsbruket kräver ju sitt, både ute i terrängen och inne vid skrivbordet.

ÖRJANS PASSIONERADE ENGAGEMANG för sin skog är allmänt känt, och Jonas ärvde 269 ha mycket välskött skog. Dock hade de båda tänkt sig mer tid tillsammans, så att Örjan kunde överföra sina kunskaper till Jonas. Detta hanns inte med innan Örjan avled i januari 2014, endast 67 år gammal. Att han aldrig fick tillgång till faderns kunskaper är en stor sorg för Jonas.

När vi går genom Örjans arboretum, en samling av över hundra olika trädsorter hemma på gården, börjar Jonas skriva på sig lite. Detta är ett område där han verkligen ”skulle behöva ringa och rådfråga farsan”. Det är så många sorters träd. Visst finns det en förteckning, men det framgår inte alltid vilket träd som är vilket...

DET FINNS MÅNGA ASPEKTER av skogsbruk. Jonas berättar om skogsmaskiner, att han skaffat en skotare, och att han är certifierad enligt FSC (Forest Stewardship Council), vilket i korthet innebär ett skogsbruk som tar hänsyn till människor och miljö.

Gustaf har redan fått prova på att avverka ett träd med John Deeres största skördare.

– Vi har lite liknande intressen, grabben och jag, säger Jonas stolt.

ÖRJANS TALL ÄR ETT MAJESTÄTISKT TRÄD med en enorm uggleholk. Här kring stammen har man enligt Örjans önskemål spritt en del av hans aska.

Årsveden i form av meterlånga halvöror av björkstammar ligger prydligt uppstaplad. Jonas berättar att de väntar på att vedpannan från 80-talet ska gå sönder, det borde ske inom en snar framtid. Dock är det ingenting man behöver oroa sig för. Örjan var förtänksam och skaffade en till likadan panna att installera när det behövs.

Unga familjen Åby på Bergsgården har gjort i ordning lagård och loge så att där finns plats för deras hästar. En diskmaskin har fått smyga sig in i köket – någon sådan ville Örjan absolut inte ha. Men annars är det mesta sig likt.

Att ha sina rötter i skogen... det kan nog ge en del sunda och långsiktiga perspektiv på tillvaron, tänker jag, och lämnar Södra Bergsgården.

Löabladet jubilerar!

I år är det trettio år sedan det första Löa-Bladet kom ut. Sedan dess har redaktionen troget knåpat ihop ungefär fyra nummer per år. Denna idoga gärning vill de mer nytillkomna medlemmarna av redaktionen gärna uppmärksamma.

Det hände sig på den tiden att Stina Gottliebsson och Tor Åman kom till Löa för att bosätta sig. De engagerade sig i den lokala hembygdsföreningen. Där verkade den legendariske Ulf Johansson, som varje år sammanställde skriften "Löabygden", med redogörelser för bygdens historia.

Det var ju utmärkt, men Stina ville hellre berätta om samtiden. Stina och Tor började umgås med Margareta och Klas Gustafsson, och i detta sammanhang föddes idén om ett Löa-Blad.

Handarbete

De första åren var det klippa och klistra som gällde. Skriva i spalter, leta bilder att klippa ur från andra tidningar eller rita illustrationerna och gnugga bokstäver till rubrikerna.

– Det var ett pyssel, men tänk vad roligt vi hade, utbrister Margareta.

Från 1990 kunde bladet pusslas ihop med hjälp av datorns redigeringsprogram. Det blev lite snyggare, men även med den

Den samlade utgåvan av Löa-Bladet under 30 år har, precis som vi tänkte, blivit en riktigt intressant bunt bygdehistoria, konstaterar Stina och Margareta.

enkla handtekniken fyllde Löa-Bladet sin funktion redan från början. Funktionen att dokumentera den nutid, som ganska snart skulle bli dåtid och hembygdshistoria.

Hembygdsföreningens fokus hade tidigare varit att ta vara på det gamla och berätta om hur livet i Löa levdes förr. Löa-Bladets redaktion ville samma sak, men fann det enklare att skriva om det som händer just nu i god förvisning om att inte bara dagens, utan även framtidens läsare har intresse av det.

Rätt att vara nyfiken

Margareta stod för lokalkännedom och letade fram bilder. Stina skrev och skrev. Skratta gjorde de tillsammans.

– Som nyinflyttad blev ju Löa-Bladet också ett utmärkt sätt för mig bli bekant med byn, påpekar Stina. Det är den underbara fördel man har som journalist, att man kan slänga sig på folk och fråga vad de heter, vad de gör och varför de bor i Löa, utan att just någon tar illa upp.

Löabladet togs väl emot från första stund. Många har yppat att detta är den enda tidning de läser vartenda ord i.

Nutidsberättelserna som skrevs då har hunnit bli historia. Många visioner som presenterats har hunnit bli verklighet. Så många personer har omskrivits, introducerats, lyfts upp. Utan tvivel har Löa-Bladet spelat en viktig roll för byns utveckling och för den öppna och inbjudande byandan!

Tjejjobb

Redaktionen har av okänd anledning bestått uteslutande av kvinnor. Stina har med sitt journalistiska driv stått för kontinuiteten under alla år. Margareta är fortfarande med på ett hörn emellanåt. Under nästan tjugo år var också Maria Lindstedt reporter. Stort och litet har fått plats, men "skandaler" har man undvikit att kommentera.

Kanske har ni sett Löa-Bladet bland de andra tidskrifterna på biblioteket i Lindesberg? Det finns där för alla som vill läsa. Och i det nationella arkivet på Kungliga Biblioteket i Stockholm bevaras minsann ett exemplar av varje nummer för eftervärlden. Medlemmar av Hembygdsföreningen som bor på annan ort får sina Löa-Blad per post. Upplagan är på 320 exemplar, och kostnaden för att ge ut Löa-bladet fyra gånger per år uppgår till 3-4000 kr årligen för Hembygdsföreningen.

Med anledning av de senaste årens hisnande snabba tekniska utveckling har redaktionen övervägt att lägga ner pappersupplagan och kanske istället publicera tidningen i anslutning till Löabloggen. Men ännu finns inga beslut tagna i den riktning-

Midsommaren i Löa var helt traditionell vid Bydegården för barn och vuxna i alla åldrar. Babba Gerdsson och Margareta Gustafsson ledde danserna och Moa Dam 5 år

bidrog med sång.

Löafesten, Nostalgidag, Smidda Planer, Löiad, Ljuskväll och en hel del annat har också hunnits med i vanlig ordning. Båtkarnevalen anordnades för tolfte året i rad och hade skogen som tema. Det var full fart och många glada skratt. Cirka 25 ekipage var anmälda i årets tävling och

Sommarminnen

skogsväsen, jägare, hembrännare, rövare med flera fyllde ån. Många besökare valde att ströva runt längs den "vita" stigen och imponerades av arrangemanget. Till kvällen sålde hembygdsföreningen hamburgare och det bjöds upp till spontan dans på bron. Till nästa år hoppas vi åter att alla kan ses på kaféet när alla kommit i hamn.

Vinnare av bäst utklädnad under årets båtkarneval var "Hälge and The Hunters", här ser jägaren (Loisan Elvenäs) som fått korn på älgen Hälge (Jari Mäkelä).

Apropå älgjakt

Älgjakten pågår i Löa när detta blad delas ut. Ta det försiktigt i skogarna! Fyra jaktlag får skjuta två vuxna djur och två kalvar var. Nytt för i år är att slaktboden har flyttat från Österby till Elisabeth Elvenäs lagård.